

*М. М. Клименюк,
д. е. н., професор,
Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського
В. В. Корнеєв,
д. е. н., професор,
Інститут економіки та прогнозування НАН України*

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗЯМИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ

*М. М. Кlymenyuk,
Doctor of Economics, Professor
Taurian National University named after VI Vernadsky
V. V. Korneev,
Doctor of Economics, Professor
Institute of Economics and Forecasting of NAS of Ukraine*

METHODOLOGICAL BASES FOR IMPROVING MECHANISM OF REGULATION BY SECTORAL INFRASTRUCTURE OF REGIONS

Ми живемо в такий час, коли перед вітчизняною економічною наукою поставлено надзвичайно важливе завдання - виробити принципово нову концепцію, за допомогою якої країна зможе вийти з тривалого кризового стану, і обґрунтувати наукові принципи функціонування суспільної системи в умовах ринкової економіки.

При всій складності проведених перетворень перехід України до ринкової системи господарювання необхідний. Дана система, як показує світовий досвід, дозволяє більш успішно вирішувати економічні та соціальні проблеми сучасного суспільства.

Проте, соціальна інфраструктура, виявилася недостатньо залученою в процес перетворення, з чим пов'язано неефективне її використання. У свою чергу, такий стан соціальної інфраструктури багато в чому пояснюється тим, що суспільство не має достатньо ясного, наукового її розуміння.

Все вищевикладене свідчить про актуальність обраної теми. Статтю присвячено характеристиці методичних засади вдосконалення механізму регулювання галузей соціальної інфраструктури регіону.

We live at a time when the national economic science is facing an extremely important task - to develop a fundamentally new concept, through which the country will be able to get out of a long-standing crisis, and to substantiate the scientific principles of the functioning of the social system in a market economy.

With all the complexity of the reforms, Ukraine's transition to a market economy system is necessary. This system, as the world experience shows, allows us to more successfully solve the economic and social problems of modern society.

However, social infrastructure was not sufficiently involved in the process of transformation, which involves ineffective use of it. In turn, such a state of social infrastructure is largely due to the fact that society does not have a sufficiently clear, scientific understanding of it.

All of the above suggests the relevance of the chosen topic. The article is devoted to the description of the methodical principles of improving the mechanism of regulation of the branches of social infrastructure of the region.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, регіон, ринкова економіка, механізм регулювання.

Key words: social infrastructure, region, market economy, regulation mechanism.

Постановка проблеми. Соціальна інфраструктура регіону, як і всі інші галузі і підрозділи національного виробництва, потребує постійного вдосконалення.

Це пояснюється не тільки їх складністю і важливістю, але також тими великими змінами в суспільстві, які відбуваються під впливом науково-технічного і соціального прогресу, сучасної глобалізації та інтернаціоналізації в системі світової спільноти.

Не менш важливим фактором, що обумовлює пошук найбільш ефективних форм управління і вдосконалення в цій сфері діяльності, є перехід української економіки на ринкові принципи господарювання.

Колишня замкнута планова система управління, яка склалася в умовах соціалізму, вже не може виконувати сучасні завдання і вимоги.

Як стало зрозумілим, сьогодні Україна відстає від розвинених країн за багатьма позиціями науково-технічного прогресу, успіхи яких безпосередньо пов'язані з основними галузями соціальної інфраструктури регіону (в галузі освіти, науки, охорони здоров'я, інформаційних систем, за загальним обсягом найбільш ефективного наукоємного виробництва).

Таким чином, вдосконалення механізму регулювання галузями соціальної інфраструктури стало необхідним і неминучим явищем, від якого багато в чому залежить успішне функціонування господарського механізму і його соціально-економічна ефективність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі питання соціальної інфраструктури розглядаються в працях М. Алімова, Ю.Бажала, В. Гейця, А. Гриценко Ф. Д. Каннінга, В.Куценко, А. Маннела, Дж. Мілль, Е. Савас, А. Сміта та інших. Незважаючи на значну кількість робіт в цій сфері, економісти до цих пір не прийшли до загального висновку щодо вибору інструментів вдосконалення механізму регулювання об'єктів соціальної інфраструктури регіонів.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження – охарактеризувати методичні основи вдосконалення механізму регулювання галузями соціальної інфраструктури регіонального рівня.

Виклад основного матеріалу. При обґрунтуванні процесу вдосконалення механізму функціонування соціальної інфраструктури регіону ми вважаємо за необхідне виходити з таких принципів.

По-перше, галузі соціальної інфраструктури регіону, є найважливішими частинами громадського національного виробництва країни, і тому механізм регулювання такої загальної системи повинен враховувати взаємодію і взаємозалежність суб'єктів господарювання, що входять до нього. Ми хочемо тут особливо підкреслити, що така взаємозалежність галузей відтворювального комплексу і складає основу ефективного соціально-економічного розвитку регіону і країни в цілому.

Порушення цього принципу господарювання, яке склалося в Україні в період ринкових перетворень (використання залишкового принципу фінансування галузей соціальної інфраструктури), привело не тільки до зниження дієздатності зазначених галузей, але також до зниження рівня соціального добробуту суспільства. Помітно порушився також розвиток науково-технічного і соціального прогресу. Україна в результаті цього втратила багато пріоритетних досягнень в системі науково-технічного прогресу і особливо відстає за рівнем розвитку наукоємного виробництва.

Таким чином, вся структура галузей національного господарського комплексу країни повинна знаходитися під постійною увагою економічної науки і вдосконалюватися залежно від соціально-економічних потреб суспільства і умов міжнародної обстановки [2].

По-друге, галузі соціальної інфраструктури регіону (освіта, охорона здоров'я, культура, мистецтво), як показує досвід їх використання, по своїй соціально-економічній природі – некомерційні підрозділи. Вони покликані виробляти послуги для всього населення на принципово іншій, безкоштовній основі.

Як показує багаторічний досвід розвинених зарубіжних країн і нашої країни, некомерційний спосіб надання таких послуг забезпечував і нині забезпечує суспільству найбільшу соціально-економічну ефективність. Отже, процес подальшого вдосконалення даної сфери регіону повинен враховувати цю найважливішу закономірність.

Однак, названа закономірність розвитку галузей соціальної інфраструктури – її неринковий характер – здійснюється в умовах ринкових відносин господарювання, і ми з неминучістю повинні враховувати таке особливе нетипове положення. Протиріччя між неринковою природою соціальної сфери і сучасними ринковими умовами вимагає розширення регулюючої ролі держави.

В таких умовах галузі соціальної інфраструктури регіону виявляються втягнутими в механізм ринкових відносин і відчувають їх вплив при здійсненні своїх суспільних функцій.

Тому ми вважаємо за необхідне підкреслити, що, регулюючи галузі соціальної інфраструктури регіону, держава повинна віддавати пріоритет некомерційним формам функціонування даних підрозділів.

Некомерційний, безкоштовний спосіб споживання суспільних благ (послуг), звичайно, не означає відсутності витрат праці і засобів виробництва при їх здійсненні. Йдеться про те, що така форма послуг здійснюється інфраструктурними галузями за рахунок державного бюджету при наявності державної форми власності в цих підрозділах [2;4].

Саме такий механізм управління створює умови для більш успішної реалізації громадського некомерційного статусу при здійсненні інфраструктурними підрозділами своїх функцій. Отже, для механізму регулювання інфраструктурних підрозділів важливе значення мають і форми власності.

По-третє, ми вже відзначали, що галузі соціальної інфраструктури регіону функціонують в умовах ринкових відносин і включені в систему їх відносин. Однак при здійсненні своїх функцій вони не орієнтовані на отримання максимальних прибутків. Основною метою і завданням їх є підвищення якості послуг і їх соціально-економічної ефективності. Що ж стосується ефективності праці - виробництва послуг, то його економічна ефективність проявляється опосередковано, через виробничу сферу. Так, наприклад, галузі освітньої сфери за рахунок праці – послуг викладачів, готують вчених і кваліфікованих фахівців для галузей матеріального виробництва з метою підвищення його якості та ефективності. Подібні функції виконують і інші галузі соціальної інфраструктури.

У цьому полягає і особливість трудових функцій сфери послуг. Громадські безкоштовні блага, якими користується населення країни, сприятливо впливають на соціальну ситуацію, дозволяють більш успішно вирішувати завдання освіти, підвищення кваліфікації працівників і т. д.

Отже, загальна тенденція при регулюванні та вдосконаленні галузей соціальної інфраструктури регіону полягає в тому, щоб зробити споживання таких найважливіших послуг, як освіта, лікування, культура, мистецтво та інші, безкоштовними. Проте, майже у всіх державах крім безкоштовних громадських послуг існують і платні, хоча платна система регулювання суперечить економічній природі використання послуг. Це пов'язано з необхідністю збереження конкуренції суб'єктів діяльності, а також з необхідністю створення умов для підготовки так званих унікальних, еталонних фахівців для функціонування наукомісткого виробництва (створення привілейованих умов для вихідців з високозабезпечених сімей), найбільш престижних і разом з тим дорогих підрозділів.

Це одна з особливостей функціонування ринкової системи господарювання, коли протиріччя між соціальними і економічними процесами не піддаються об'єктивним принципам регулювання. Мабуть, рішення їх стане можливим лиш в умовах нової системи – постіндустріальної цивілізації.

Але це не єдині спірні і не вирішені питання в системі галузей соціальної інфраструктури, механізм регулювання якої залишається неналагодженим.

В Україні в період реформування економіки набагато погіршилося державне фінансування освітніх, лікувальних і інших інфраструктурних підрозділів. Для їх виживання держава дозволила використовувати так звану змішану форму діяльності. Наприклад, одні навчаються безкоштовно за рахунок держави, інші ж в тому ж ВНЗ оплачують таке навчання. Мало того, щоб залучити більше комерційних студентів, а значить і прибутку, для такої категорії створюються пільгові умови здачі іспитів. Причому відсоток комерційних студентів у порівнянні з бюджетниками все більше зростає[5].

Така система дійсно сприяє виживанню ВНЗ в складний період ринкових перетворень, але це відбувається за рахунок посилення соціальної несправедливості, «за бортом» ВНЗ залишається талановита, але матеріально не забезпечена молодь.

Такий механізм регулювання та вдосконалення в галузях соціальної інфраструктури, як нам здається, є економічно та соціально помилковим і, сподіваємось, він носить тимчасовий характер.

По-четверте, ми вже відзначали, що галузі соціальної інфраструктури – освіту, охорона здоров'я, наука, культура і мистецтво – це ті підрозділи, які забезпечують успішний розвиток науково-технічного і соціального прогресу, сприяють зростанню продуктивності праці і підвищенню ефективності суспільного національного виробництва. А це можливо лише за наявності добре підготовленого людського фактору.

Формування нової людини з кращими якісними характеристиками, здатної виконувати завдання суспільства постіндустріальної цивілізації – одна з вирішальних вимог сучасності.

Коли ми говоримо про підготовку нових фахівців, про механізм вдосконалення зазначеної сфери, то ми вже не повинні обмежуватися лише методами старої системи. Нова система підготовки людини постіндустріального виробництва повинна також поліпшуватися, вдосконалюватися.

Вже сьогодні стає все більш зрозумілим, як різко змінюється людське буття під впливом науково-технічного і соціального процесу, які нові, часто непередбачені відкриття з'являються як в житті світової спільноти, так і в системі національного виробництва. А значить, виникають і нові проблеми, які потрібно негайно вирішувати.

В таких умовах механізм регулювання та вдосконалення галузей соціальної інфраструктури повинен не тільки враховувати ці нові явища, але також при необхідності інтегруватися з ними, створювати спільні інтегровані утворення.

Інакше кажучи, механізм регулювання та вдосконалення галузей соціальної інфраструктури повинен бути сприйнятливим і здатним до інтеграції з іншими явищами.

По-п'яте, при формуванні засад вдосконалення механізму регулювання галузями соціальної інфраструктури необхідно враховувати динамізм розвитку зазначених підрозділів. Ми вже відзначали таку закономірність у розвитку цих галузей, яка проглядається особливо в розвинених країнах. Процеси, що відбуваються в умовах науково-технічної революції, свідчать про таку ж тенденцію в нашій країні. Однак є й інші закономірності.

У сучасному суспільстві спостерігається процес відносного уповільнення зростання низки матеріальних благ, обумовлений існуванням розумних і науково обґрунтованих норм їх споживання.

При розробці механізму регулювання такими процесами, мабуть, все більш буде наростати тенденція уповільненого споживання і багатьох інших благ через використання медично обґрунтованих норм. Така тенденція вже чимало часу обґрунтована вченими світу, але повільно реалізується. Успіхи її реалізації безпосередньо пов'язані з рівнем культури і грамотності людини і, звичайно, з необхідністю зміни ряду концептуальних положень ринкової системи господарювання.

Цей приклад ще раз підтверджує, що без зміни і вдосконалення основ самої ринкової системи важливі проблеми життєдіяльності людини вирішити неможливо.

Відомо, що закономірність раціонального використання обмежених ресурсів дуже важлива, і не тільки через постійне зростання населення планети, але також в силу обмеженості самих ресурсів. Можливість вирішення даної проблеми перш за все лежить на шляху подальшого розвитку науково-технічного та соціального прогресу, де найбільш важливим і прискорюючим є прогрес самої людини, невичерпних нею генетичних можливостей.

Ця основна риса і повинна використовуватися при формуванні основних концепцій регулювання механізму вдосконалення галузей соціальної інфраструктури.

По-шосте, галузі соціальної інфраструктури, залучені в систему ринкових відносин, змушені враховувати їх основні принципи господарювання. Неринкова природа даних галузей враховується державою при виконанні ними своїх функціональних завдань. Існують і інші явища, такі, як конкуренція і монополізм, які також стосуються цих підрозділів.

Відомо, яке величезне значення відіграє конкуренція в розвитку науково-технічного прогресу. Важко було б собі уявити, що конкуренція повинна залишити осторонь ті галузі, за допомогою яких здійснюється розвиток науково-технічного і соціального прогресу. Насправді конкуренція проявляється не тільки в змагальних процесах в цих галузях всередині країни, але також з широким розмахом вона ведеться між різними країнами світу.

Тому механізм регулювання галузями соціальної інфраструктури регіону зобов'язаний включатися в систему міжнародної конкуренції. В світовому співтоваристві перемагають лише ті суб'єкти господарювання та країни, які оволоділи передовою наукою і технікою і мають більший, ніж інші, обсяг наукоємного виробництва.

Отже, механізм управління галузями соціальної інфраструктури повинен регулювати й удосконалювати українську систему підготовки фахівців та їх відбір серед молоді.

На жаль, механізм такого відбору в наших вищих навчальних закладах далеко не досконалий. На практиці існує чимало монопольних перешкод, через які найбільш талановита молодь не в змозі вступити до навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців за пріоритетними напрямками.

Проблема потворного монополізму і конкуренції нині широко захопила також охорону здоров'я, культуру і мистецтво.

Замість необхідної конкуренції і дозволеного корисного монополізму. які благотворно позначаються на роботі зазначених галузей, справжній механізм їх функціонування все більше перетворюється в комерційну систему, чужу природі і духу громадських некомерційних послуг [6].

Механізм регулювання галузями соціальної інфраструктури регіону та особливо такими, як освіта, наука, охорона здоров'я, культура – це механізм регулювання, який повинен враховувати суспільний некомерційний характер їх функціонування, в його основі не повинна переважати прибутковість в якості основного критерію ефективності. Оцінка ефективності цих галузей виходить за рамки ринкових відносин. Тут найбільше не ринкових, приватних, а громадських, загальнонародних цінностей.

Такий механізм за своєю природою все більш наближатиметься до системи постіндустріального виробництва з цінностями, наближеними до потреб нового, більш ефективного суб'єкта господарювання, з переважною спрямованістю на задоволення потреб людини суспільної орієнтації.

Механізм такого управління галузями соціальної інфраструктури та їх вдосконалення повинен бути взаємопов'язаний з галузями матеріального виробництва, Для України така взаємодія особливо важлива.

Невирішеність багатьох невідкладних завдань в галузі науково-технічного і соціального прогресу саме пов'язана з недосконалістю механізму управління національним господарством, де штучно розірвана зв'язок галузей матеріального виробництва та невиробничої сфери діяльності.

Ми вже торкнулися основних, найбільш важливих форм управління галузями соціальної інфраструктури, шляхів, їх подальшого вдосконалення, проаналізували найбільш загальні закономірності розвитку зазначених галузей в цілісній системі національного господарського комплексу країни.

Однак необхідність подальшого вдосконалення галузей соціальної інфраструктури регіону стосується і низових їх ланок. Світова та українська практика управління і вдосконалення господарських підрозділів йде по шляху глибокого обґрунтування всієї системи структурних підрозділів. Бо кожне з них крім загальних принципів системи виконує і безпосередньо свої специфічні функції. Система вертикального управління і в ринкових відносинах зберігає своє значення.

Все більше стає зрозумілим, що динамізм розвитку суспільства, науково-технічна революція, інтернаціоналізація і сучасна глобалізація – це найважливіші характеристики сучасного етапу, коли освіта й наука, а також інші галузі соціальної інфраструктури (охорона здоров'я, культура, мистецтво, інформаційна система) виявилися найбільш затребуваними і потребують постійного вдосконалення.

Не випадково майже в усіх країнах постійно піднімаються проблеми реформування зазначених галузей соціальної інфраструктури.

Проведення реформ з метою децентралізації ще не означає відмови держави від відповідальності за розвиток освітньої сфери. Держава залишається гарантом її розвитку з посиленням контрольних, функцій. Вона покладає на себе обов'язки з розробки фундаментальних проблем розвитку даної сфери в нових умовах цивілізації і більш ефективного її використання. Тому мова йде не про чисту децентралізацію, а скоріше про вдосконалення функціональних завдань нового етапу розвитку. Занадто ризиковано йти шляхом зниження інтересу держави до таких найважливіших галузей, як освіта і наука. Такий негативний урок отримала Україна, дозволивши собі ослаблення уваги до освіти з боку держави.

Розглядаючи проблему вдосконалення механізму регулювання галузями соціальної інфраструктури регіону, ми неминуче ще раз повертаємося до проблеми власності. Як ми вже підкресливали, діяльність інфраструктурних підрозділів виступає в формі громадських благ (послуг) і за своєю природою є некомерційною. Некомерційні громадські блага можуть надаватися головним чином підрозділами з державною формою власності. Такий механізм функціонування за рахунок коштів державного бюджету притаманний саме підрозділам соціальної інфраструктури, діяльність яких носить форму громадських послуг некомерційного характеру.

Про це говорить і практика господарювання зазначених підрозділів у всіх країнах світу.

Велика частка підприємств зазначених галузей має муніципальну (державну) форму власності. І сьогодні можна було б говорити про те, що економічній природі галузей соціальної інфраструктури адекватно відповідає загальнонародна державна (муніципальна) власність. Така адекватність вкрай необхідна, вона приносить суспільству найбільшу соціально-економічну ефективність.

І все ж, як показує практика функціонування інфраструктурних галузей, у всіх країнах світу, триває активний пошук більш результативних форм господарювання і методів управління. Це пов'язано в основному з трьома основними причинами.

По-перше, створення системи нового механізму господарювання, який відповідає вимогам постіндустріальної цивілізації, неминуче захоплює і галузі соціальної інфраструктури, що грають специфічну прогресивну роль в цій світовій тенденції.

По-друге, утримання муніципальної власності не постійний, вона дуже динамічна і відображає зміни, що відбуваються в громадському національному виробництві.

По-третє, механізм функціонування муніципальної власності в Україні не відпрацьований і, незважаючи на формальну незалежність муніципалітетів, багато в чому пов'язаний з центральними державними структурами, а також з рівнем економічного розвитку свого регіону. До цього можна ще додати, що і сама муніципальна власність – це досить складна система.

Муніципальна власність – це така специфічна форма державної власності, яка функціонує в містах та поселеннях в зв'язку з наданням населенню різних послуг соціального і виробничого характеру. За своєю соціально-економічною природою муніципальна власність більш гнучка і динамічна форма для можливостей охоплення потреб населення з урахуванням традиційних, національних, ідеологічних, природно-кліматичних особливостей кожного регіону або міста [1].

З числа послуг, що надаються населенню міст або поселень одні є громадськими, безкоштовними, інші - частково платними або безкоштовними.

Підприємства та установи галузей соціальної інфраструктури муніципальної власності, як правило, надають некомерційні послуги та фінансуються з бюджету муніципалітету.

Оскільки муніципальна власність є однією з форм державної власності, то фінансування галузей соціальної інфраструктури в містах, де зосереджена основна частина таких установ, має здійснюватися своєчасно. Інакше кажучи, механізм регулювання галузей соціальної інфраструктури, їх подальше вдосконалення знаходиться під контролем держави.

Однак в практиці господарювання України формування бюджету міст, як самоврядних суб'єктів, проходить досить складно.

Складність полягає в тому, що стаття доходів для формування міського бюджету визначається центральними органами за участю адміністрації губернатора. Що ж стосується видаткової частини бюджету, то вона формується самими муніципалітетами.

Муніципалітети, які найкраще знають потреби міста, не отримують повного права на формування свого бюджету.

На цій основі в багатьох містах не вистачає коштів на найнеобхідніше – нерідко навіть на оплату праці працівникам галузей соціальної інфраструктури та інших галузей сфери послуг. Через мізерні бюджети муніципалітетів в цих сферах повільно зростає оплата праці і залишається застарілою матеріально-технічна база господарства [1].

Таким чином, навіть при наявності державної власності багато установ соціальної сфери залишаються в складному матеріальному становищі і не можуть успішно здійснювати свої функції – надавати послуги населенню міст.

Така ж картина спостерігається і в інших галузях, які спеціалізуються на виробництві послуг в містах із статусом самоврядування. Це стосується, наприклад, галузей побутового обслуговування, комунального господарства, транспорту.

Створюється враження, що ринкові перетворення в Україні в багатьох галузях національного виробництва проходять досі дуже болісно.

І особливо болючим виявляється реформування сфери послуг і безпосередньо соціальної інфраструктури. Це стосується не тільки механізму регулювання зазначених галузей, але також визначення статусу і функціональних завдань державної власності і особливо такий її найважливішої форми, як муніципальна.

Основні галузі соціальної інфраструктури за своєю соціально-економічною природою є некомерційними, вони, як уже підкреслювалося, найбільш ефективно надають послуги, перебуваючи в формі громадських безкоштовних благ. Такі громадські безкоштовні послуги більш успішно реалізуються в умовах державної власності. Муніципальна власність, як відомо, є найважливішою і найбільш поширеною формою державної власності в Україні.

Здавалося б, саме при таких об'єктивних соціально-економічних передумовах і можна створити більш ефективну систему регулювання інфраструктурними підрозділами.

Однак на ділі система регулювання галузей соціальної інфраструктури регіонів нині є далеко не досконалою.

Ми вже неодноразово говорили, що багато установ культури, освіти, охорони здоров'я, науки та інших галузей знаходяться сьогодні на межі виживання, в них застаріла технічна база, вкрай занижена оплата праці. Наростає відставання в порівнянні з розвиненими країнами за обсягом наукоємного виробництва, посилюється процес міграції фахівців і вчених в інші країни. Зазначені недоліки і протиріччя – результат вельми некваліфікованого управління даною сферою [6].

На нашу думку, ця складна ситуація багато в чому обумовлена помилковою концепцією, в силу якої трудова діяльність працівників галузей соціальної інфраструктури штучно виведена з ринкової системи. На основі цієї помилкової передумови виявилися заниженими вартість і ціна вироблених галузями соціальної інфраструктури благ і послуг, що створило умови для нееквівалентного обміну між галузями національного виробництва.

Висновок. Таким чином, виявилися деформованими умови господарювання в галузях соціальної інфраструктури регіону. Зазначені галузі були штучно виведені із системи ринкових відносин і конкурентного середовища.

Ринкова форма господарювання передбачає рівні економічні умови для всіх форм власності, а їх різноманіття дозволяє створити конкурентне середовище.

Така рівноправність форм власності являє собою основу для розвитку конкуренції та досягнення високої економічної ефективності.

Неринкова природа основних галузей соціальної інфраструктури ще не означає того, що вони не входять в ринкову систему господарювання і повинні мати інші форми управління.

Для більш кваліфікованого управління галузями неринковою орієнтації використовуються підприємства з державною формою власності.

Саме державна форма власності дозволяє більш кваліфіковано управляти соціальною діяльністю на підприємствах соціальної інфраструктури регіону.

Але при цьому не слід забувати, що і державна власність функціонує в умовах ринкової економіки і повинна дотримуватися основних принципів господарювання.

Це, звичайно, не означає, що форми управління всіма галузями національного виробництва в умовах ринкової системи абсолютно ідентичні. Мабуть, прибуток ще надовго залишиться для ринкової економіки основною метою господарювання. Конкурентний принцип ринкової економіки – це кредо даної системи, що визначає її прогрес. Що ж стосується галузей соціальної інфраструктури, яка має неринкову природу, то тут основними пріоритетами виступають інші чинники – в основному якісні характеристики вироблених благ і послуг. Ось чому для такої сфери діяльності найкраще підходить державна загальнонародна власність. Отже, і механізм управління галузями соціальної інфраструктури повинен враховувати ці особливості з урахуванням умов ринкової системи.

Таким чином, потрібно визнати, що створення громадських некомерційних благ і їх споживання – це вже не чисто ринкова сфера діяльності. У нашій роботі ми постійно підкреслювали, що ринкові принципи господарювання далеко не завжди вписуються в систему господарювання постіндустріальної цивілізації. Тому перед економічною наукою стоїть завдання своєчасного обґрунтування тих нових явищ, які народжуються під впливом динамічного розвитку науково-технічного і соціального прогресу. Разом з тим не можна і передчасно забігати вперед, забуваючи про ті реалії, без урахування яких неможливо просуватися вперед на сучасному етапі.

Література.

1. Дубницький В. І., Комірна В. В., Ганжела І. П. Стратегія розвитку соціальної інфраструктури регіону: модель, закономірності, аргументи, актуальність, результат. Соціальна економіка. 2016. № 1. С. 30–38.
2. Кінаш, І. П. Суть та зміст поняття «соціальна інфраструктура [Текст] / І. П. Кінаш // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – №2. – Т.1. – С. 202-204.
3. Куценко В. І. Розвиток соціальної сфери в умовах формування ринкових відносин (питання теорії і практики) / В. І. Куценко. – К. : РВПС України НАН України, 2007. – 100 с.
4. Салівончик, О. М. Механізм удосконалення територіальної організації соціальної інфраструктури [Текст] / О. М. Салівончик // Економічні науки. - Серія «Регіональна економіка». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – Випуск 8 (31). Частина 2. – Луцьк, 2011. – С. 167-172.
5. Сивак А.В. Визначення ролі недержавних організацій у системі надання соціальних послуг в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Сивак ; Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України Національна академія наук України 2013. – Режим доступу: http://www.cpsr.org.ua/index.php?Itemid=43&catid=40:2013-01-08-19-57-05&id=271:2013-04-04-05-55-07&option=com_content&view=article (http://www.cpsr.org.ua/index.php?Itemid=43&catid=40:2013-01-08-19-57-05&id=271:2013-04-04-05-55-07&option=com_content&view=article)
6. Фурсін О.О. Проблеми удосконалення механізмів соціальноорієнтованого державного управління/ О.О.Фурсін// «Соціальний менеджмент і управління інформаційними процесами» [36. наук. пр.]. Том XI Серія «Державне управління» Донецьк: Вид-во Донецького державного університету управління, 2010. – С.160-173.

References.

1. Dubnyckyj, V.I. Komirna, V.V. and Ganzhela, I.P. (2016), "Strategy of development of social infrastructure of the region: model, regularities, arguments, relevance, result", Socyal'naja ekonomika, vol. 1, pp. 30-38.
2. Kinash, I. P. (2012) 'Sut' ta zmist ponjattja «social'na infrastruktura [Bulletin of the Khmelnytsky National University] vol. 2. (1) – pp. 202-204.
3. Kucenko V. I. (2007) Rozvytok social'noi' sfery v umovah formuvannja rynkovykh vidnosyn (pytannja teorii' i praktyky). – K. : RVPS Ukrai'ny NAN, Ukraine
4. Salivonchuk, O. M. (2011) Mehanizm udoskonalennja terytorial'noi' organizacii' social'noi' infrastruktury [Economic sciences. - The series "Regional economy". Collection of scientific works. Lutsk National Technical University], vol. 8 (31), Luc'k, pp. 167-172.
5. Syvak, A.V (2013), "Determining the role of non-governmental organizations in the provision of social services in Ukraine", Centr perspektivnyh social'nyh doslidzhen' Ministerstva social'noi' polityky Ukrai'ny Nacional'na akademija nauk Ukrai'ny, available at: http://www.cpsr.org.ua/index.php?Itemid=43&catid=40:2013-01-08-19-57-05&id=271:2013-04-04-05-55-07&option=com_content&view=article (Accessed 12 Jan 2017).
6. Fursin O.O. (2010) Problemy udoskonalennja mehanizmiv social'noorijentovanogo derzhavnogo upravlinnja [Social management and management of information processes "[Coll. sciences etc.]. Donetsk: View of the Donetsk State University of Management.] Vol. 11, Series "Public Administration", pp.160-173.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2017 р.

(<http://www.poligrafua.net/>)

bigmir.net

2777 1455

(<http://www.bigmir.net/>)

Вропу.

ТОВ "ДКС Центр"